

keeping legislation by internal affairs agencies in the field of realizing operative and search activity, if informational and telecommunication systems are used for its realization or automation. The corresponding tasks in the context of researched issues are also outlined in the paper. They are prevention of hi-tech criminal offences; protection of physical and legal entities from criminal encroachments, which are carried out with the use of the informational and telecommunication systems, or when their tracks may be stored in these systems; guaranteeing of the set order of realizing and automation process of operative and search activity with the use of informational and telecommunication systems; protection of citizens rights and freedoms while using special hardware and software measures of information's secret obtaining. Considering practical experience the main ways of cooperation with operative divisions, establishment of mutual responsibility are offered. It is stressed that there is a need to introduce the corresponding specialization of a prosecutor with simultaneous implementation of some themes in a course of prosecutor's supervision into the training process of law higher educational establishments. These themes should be devoted to the supervision over operative and search activity realized by internal affairs agencies with the use of informational and telecommunication systems. It is useful to develop methodical recommendations concerning realization of prosecutor's authorities over the researched direction in the paper.

Keywords: *prosecutor's supervision, operative and search activity, informational and telecommunication system, computer technology.*

УДК 341.215

В. А. ГАЙЧУК,

начальник сектору Укрбюро Інтерполу ГУМВС України в Харківській області;

Т. М. МАЛИНОВСЬКА,

кандидат юридичних наук,

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної міліції

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ ДІТЬМИ, ТА ПРОТИДІЯ ЇМ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Проаналізовано стан проблеми торгівлі дітьми в Україні, описано діяльність системи протидії торгівлі дітьми, сформульовано рекомендації щодо удосконалення існуючої системи попередження торгівлі дітьми та протидії їй, виходячи з потреб захисту прав дитини.

Ключові слова: *торгівля дітьми, комерційна сексуальна експлуатація, дитяча праця, міжнародне усиновлення, насильство, попередження, протидія.*

Серед негативних явищ у сфері захисту конституційних прав і свобод громадян України останнім часом привертають до себе увагу проблеми, що пов'язані із забезпеченням особистої недоторканності, волі, честі та гідності людини. Особливе занепокоєння викликає не лише той факт, що в Україні протягом досить тривалого часу спостерігається стійка тенденція до існування доволі високого рівня корисливо-насильницької та агресивної злочинності, але й значне поширення порівняно нових видів злочинних проявів, транснаціоналізації та глобалізації міжнародної злочинності. Одним із таких злочинів є торгівля дітьми, проблема протидії та боротьби з якою розглядається пра-

воохоронними органами як одне з пріоритетних завдань.

Із року в рік усе більше дітей по цілому світу вивозять до інших держав або інших внутрішніх регіонів з метою використання у важкій нелегальній праці або для роботи у сфері сексуальних послуг, примушують займатися проституцією та випрошувати милостиню [1]. Не викликає сумніву факт, що такі діти будуть мати проблеми в розумовому розвитку, фізичному та психічному здоров'ї, а також виростуть соціально дезадаптованими. Розглядаючи проблему торгівлі дітьми, слід зазначити, що діти є більш уразливими до цього явища, ніж дорослі. Це пояснюється не тільки віком і

неготовністю захищати себе, а й нерідко відсутністю чіткого розподілу між оточуючими на «добрих» і «поганих», тобто відсутністю належного рівня соціалізації.

Питанням захисту прав дітей від торгівлі людьми приділяли увагу такі фахівці, як П. Андрушка, М. Бажанов, Ю. Баулін, В. Борисов, Ю. Галустян, О. Горбунова, С. Денисов, М. Євсюков, П. Сердюк, К. Левченко, Г. Петрова, О. Рахматуллова, О. Швед та ін. Попри низку сформульованих принципово важливих положень і рекомендацій щодо профілактики та протидії торгівлі дітьми у працях названих вчених, на жаль в Україні сьогодні саме явище торгівлі дітьми залишається актуальним і потребує всебічних подальших досліджень.

Саме тому метою нашого дослідження є розгляд проблем безпеки та захисту прав дітей від злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми, визначення сутності та особливостей діяльності ОВС щодо попередження та протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею дітьми на основі аналізу міжнародного та чинного законодавства України, практики його застосування та узагальнення основних положень праць науковців.

У Декларації прав дитини зазначається: «Дитина внаслідок її фізичної та розумової незрілості потребує спеціальної охорони і піклування, включаючи належний правовий захист як до, так і після народження» [2]. У Конвенції ООН про права дитини визначено: «дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до цієї особи, вона не досягає повноліття раніше» [3].

У Протоколі про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності, торгівля дітьми – це здійснювані з метою експлуатації вербування, перевезення, передача, переховування або одержання дитини шляхом погрози силою чи її застосування або інших форм зловживання владою чи уразливістю становища або шляхом підкупу у вигляді платежів чи вигод, для одержання згоди особи, що контролює дитину [4].

Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом. Захист від найбільш небезпечних порушень прав неповнолітніх забезпечує Кримінальний кодекс (далі – КК) України.

КК України дає визначення поняття торгівлі людьми шляхом перелічення діянь, що входять

до її складу. Так, ст. 149 КК України передбачає відповідальність за торгівлю людьми або здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само за вербування, переміщення, переховування, передачу або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану особи¹. Вчинення цього злочину щодо неповнолітнього утворює кваліфікований вид злочину (ч. 2 ст. 149 КК), а щодо малолітнього – особливо кваліфікований (ч. 3 ст. 149 КК) [6].

Дедалі тривожніших масштабів набирає торгівля дітьми всередині самої України, вона навіть більша, ніж торгівля дітьми з перетином кордону, бо для дітей досить суворими є правила виїзду та правила оформлення документів. Саме тому для злочинців набагато вигідніше й простіше використовувати їх в Україні. За даними Міжнародної організації з міграції (МОМ), у 2012 р. було виявлено 62 неповнолітніх особи, які постраждали від торгівлі людьми (у порівнянні із 70 у 2011 р. та 123 у 2010 р.). 60 % з усіх виявлених постраждалих дітей становили дівчата. 69 % усіх постраждалих дітей зазнавали експлуатації у примусовому жебрацтві, 10 % – у комерційній сексуальній експлуатації та 13 % – у примусовій праці. Більшість неповнолітніх постраждалих були експлуатовані в Україні (76 %) та Російській Федерації (22 %). Більшість з них продали або передали злочинцям їхні власні батьки чи опікуни [7].

¹У ст. 149 КК України законодавець дає визначення торгівлі людьми та передбачає покарання за вчинення цього злочину. Цей злочин розглядається як сукупність трьох основних елементів: дії, способи та мета. Дії включають: вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини; можливі способи – обман, шантаж чи використання уразливого стану особи; мета – експлуатація. За наявності цих трьох елементів вказане діяння слід розглядати як торгівлю людьми. Воно є злочином незалежно від того, чи здійснювалося переміщення особи через кордон, чи торгівля людьми відбувалася в межах країни. Під експлуатацією людини в цій статті слід розуміти усі форми сексуальної експлуатації, використання у порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан, втягнення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах тощо [5, с. 26].

За даними МВС, за 9 місяців 2012 р. порушено 31 кримінальну справу, що стосується експлуатації дитини (ст. 150 КК України – 3 справи, ст. 1501 КК України – 28), за цей же період в ОВС зареєстровано 226 злочинів щодо розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК України), 58 злочинів щодо статевих зносин з особами, які не досягли статевої зрілості. За 6 місяців 2012 р. від зґвалтувань (разом із замахами) потерпіла 61 дитина, з яких 18 малолітніх. Зареєстровано 9 злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією (ст. 301 КК України), 4 пов'язаних із дитячою проституцією (ст. 303 КК України), виявлено 41 дитину, які займалися проституцією. У 2011 р. кількість дівчат підліткового віку, зайнятих у сфері комерційного сексу, становила 15 тис. осіб [8]. Однак офіційні дані не повною мірою відтворюють ступінь поширеності цього злочину, чимало справ не було порушено через відмову багатьох жертв повідомляти до правоохоронних органів про його вчинення.

Основними причинами, через які жертви торгівлі неохоче вступають у контакт з правоохоронними органами, за даними моніторингу Міжнародного жіночого правозахисного центру Ла Страда-Україна, є:

слабке відображення у ЗМІ інформації про затримання злочинців, причетних до злочинів торгівлі людьми і відкриття справ за ст. 149 КК України. Ще більшою мірою це стосується інформації про доведення зазначених справ до суду, результати судових розглядів, винесення вироків у справах та притягнення винних до відповідальності тощо, яка майже зовсім відсутня в інформаційному просторі. Відсутність позитивної інформації не сприяє бажанню постраждалих осіб співпрацювати з правоохоронними органами і формує зневіру у справедливості вирішення подібних справ;

правоохоронними органами не у повній мірі реалізуються норми законодавства про забезпечення безпеки учасників кримінального процесу (потерпілим дітям не завжди надається належна правова допомога, не забезпечується участь захисника, що веде до порушення прав потерпілих);

мають місце складнощі та порушення і під час процесу відшкодування потерпілим майнової, моральної та фізичної шкоди, якої вони зазнали внаслідок вчинення злочину торгівлі людьми. Серед них: формальний підхід слідчих до роз'яснення потерпілим їхніх прав заявити позов про компенсацію; необхідність довести факт моральних страждань; віддале-

ність експертних центрів і нечисленність атестованих судових експертів-психологів; відсутність практики міжнародного співробітництва щодо захисту майнових прав громадян України; недосконалий законодавчий механізм стягнення компенсації; недовіра ст. 1177 Цивільного кодексу України щодо зобов'язань держави відшкодувати збитки потерпілим тощо [9].

Особливу тривогу викликає зростання в Україні кількості випадків сексуальної експлуатації дітей у комерційних цілях² [10]. За даними фонду Internet Watch Foundation, Україна посідає сьоме місце у світі за розповсюдженням дитячої порнографії у всесвітній мережі. За даними Інтерполу, український ринок порнографічної продукції оцінюється у 100 млн дол. США на рік [11].

У жовтні 2012 р. міжнародна неурядова організація ЕКПАТ («Зупинимо дитячу проституцію, порнографію та торгівлю дітьми») відзначила, що Україні бракує комплексного підходу до профілактики комерційної сексуальної експлуатації та сексуального насильства над дітьми. Крім того, немає жодних державних положень щодо боротьби зі зростаючою проблемою дитячого секс-туризму, немає жодних державних програм, які б допомагали дітям, що стали жертвами сексуальної експлуатації. Сексуальний туризм є кримінальним злочином, за який досить серйозно карають у багатьох країнах. Але це також злочин, який дуже важко довести, який має високий ступінь латентності. Серйозність проблеми полягає ще й у тому, що об'єктами такого сексуального туризму дуже часто стають неповнолітні та діти. Міжнародна організація з міграції (МОМ) повідомила, що для дітей із соціально неблагополучних сімей і тих, які перебувають під опікою державних установ, залишаються високі ризики стати жертвами торгівлі людьми та бути експлуатованими всередині країни для комерційного сексу та виробництва порнографії.

² Напередодні Євро-2012 Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна» підбив підсумки дослідження «Дитячий секс-туризм в Україні: спроба ситуаційного аналізу» та презентував його результати під час прес-конференції. До обговорення теми приєдналися експерти із захисту прав дітей – Уповноважений Президента з прав дитини, заступник Голови представництва ЮНІСЕФ в Україні, ректор Харківського національного університету внутрішніх справ та заступниця начальника Управління кримінальної міліції у справах дітей МВС України.

Враховуючи велику кількість в Україні дітей-сиріт, дітей вулиці й бездоглядних дітей, а також привабливість для дитини заробити гроші, можна очікувати на суттєве зростання злочинності у цьому напрямі.

Тим більше, що за даними працівників МВС України вже зафіксовано факти сексуального туризму в Україні громадян Франції, Швеції, США, деяких інших країн [12]. Налаштування зв'язку відбувається через Інтернет, а пошук дітей здійснюють українські громадяни, дуже часто також неповнолітні за віком, які походять з неблагополучних сімей.

Президент Центру «Ла Страда – Україна» Катерина Левченко визначила: зростання пропозиції на сексуальні послуги в Україні свідчить про те, що Україна приваблює іноземців доступністю отримання послуг від дітей та безкарністю за такі дії [10].

Не менш актуальною за масштабами поряд із дитячою порнографією і сексуальною експлуатацією (сексуальний туризм) посідає ще одна з форм дитячої експлуатації – дитяча праця.

Законодавство України захищає дітей від експлуатації на робочому місці, проте влада не завжди ефективно забезпечує його виконання. Для переважної більшості робіт Кодекс законів про працю України встановлює мінімальний вік працездатності на рівні 16 років. Діти, які досягли віку 15 років, можуть виконувати «легкі роботи» за згодою їхніх батьків, проте КЗпП України не дає чіткого визначення цього терміну. Діти, які досягли віку 14 років, можуть на законних підставах виконувати певні види робіт у рамках професійно-технічного навчання.

Відділ нагляду за використанням дитячої праці Державної інспекції праці при Міністерстві соціальної політики України забезпечує виконання законів, якими регулюється дитяча праця. Департамент сім'ї та дітей Мінсоцполітики України разом із Управлінням кримінальної міліції у справах дітей МВС України відповідають за виявлення в неофіційному секторі дітей, залучених до найгірших форм дитячої праці. Управління (відділів) боротьби з торгівлею людьми та зі злочинами проти моральності МВС відповідає за дотримання законодавства щодо протидії торгівлі дітьми. Уповноважений з прав дитини, чия посада було введено Указом Президента № 811/2011, є офіційно відповідальним за моніторинг дотримання прав дітей [13]. Державна інспекція України з питань праці у березні 2012 провела перевірку 314 підприємств (слід відзначити, що таке явище, як дитяча праця, в Україні не досліджувалося з 1999 р.) [14]. За результатами перевірок було

виявлено 589 працюючих неповнолітніх, троє з яких – у віці 14–15 років. Ще 135 неповнолітніх – віком 15–16 років, а решті 451 виповнилося 16–18 років.

Найчастіші порушення трудового законодавства для неповнолітніх були пов'язані з їх працею у шкідливих умовах, тривалістю робочого дня, неналежним веденням обліку та затримкою у виплатах зарплатні [15]. Боротьба з порушеннями залишається слабкою, а її рівень не запобігає новим порушенням.

Основна проблема полягає в тому, що на сьогоднішній день в Україні не створено системного і серйозного контролю за незаконним використанням дитячої праці [16].

Ще одна проблема, яка потребує вдосконалення у сфері попередження та протидії торгівлі дітьми, – це міжнародне усиновлення [17, с. 194]³. Станом на 01.02.2013 за межами України перебували 21574 дітей громадян нашої країни, які проживають у 34 країнах світу. У США⁴

³ Особливе занепокоєння викликає усиновлення українських дітей до країн, які є учасниками збройних конфліктів. Не одне десятиліття триває збройне протистояння між Ізраїлем Палестиною, іншими арабськими країнами. Навіть у період нормалізації відносин в ізраїльських містах від терористичних нападів гинуть мирні жителі. Тим не менше, за даними Департаменту з усиновлення та захисту прав дитини Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, щороку громадянами цих країн усиновлюються близько 50 українських дітей. Очевидно що, у таких випадках усиновлення відбуваються не в найкращих інтересах дітей, оскільки часто це несе загрозу життю та здоров'ю українських дітей [194].

⁴ Ю. Павленко, визначив проблемні питання щодо звіту та контролю з боку України щодо усиновлених дітей громадянами США [18]. Майже кожна друга дитина, усиновлена за кордоном, перебуває у США. По-перше, вони не подають або несвоєчасно подають до дипломатичних установ України звіти про дитину, описуючи умови їх життя, самопочуття, які у них проблеми. Ці звіти є вкрай важливими. Саме з них можна зробити висновки, чи загрожує дитині небезпека і, відповідно, попередити її. По-друге, громадяни США несвоєчасно інформують дипломатичні установи України, що вони усиновили українську дитину. По-третє, при переїзді на нове місце проживання американські батьки забувають повідомити нову адресу консульства. Куди складніше вирішити четверту проблему. Вона полягає в тому, якщо українську дитину переусиновлюють у США, то цей процес йде без дозволу компетентного органу України.

живуть 8250 усиновлених українців, в Італії – 6212, Іспанії – 3121, у Франції – 1310, Ізраїлі – 907 [19].

Основні проблеми полягають у відсутності двосторонніх договорів між Україною та іншими державами в галузі боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею дітьми, внаслідок чого стає неможливим його розкриття. У травні 2013 р. Верховна Рада на пленарному засіданні не підтримала законопроект № 0014 про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення (Гаазька конвенція) [20]. Приєднання України до цієї конвенції, перш за все дозволило би покращити якість контролю за сім'ями, які всиновили дитину з України [21], своєчасного реагування та попередження злочинів вчинених до дітей, а також остаточно ліквідувала будь-яку нелегальну і посередницьку діяльність в Україні щодо міждержавного усиновлення.

Курс державної політики та зобов'язання, які взяла на себе Україна у сфері протидії торгівлі дітьми, вимагають посилення діяльності у цій сфері, а також зміцнення кадрового потенціалу відповідних структур. Згідно з міжнародними стандартами структурний підрозділ, відповідальний за протидію торгівлі людьми, в тому числі й дітей, повинен бути максимально високого рівня, що забезпечить можливість ефективно організувати координацію та взаємодію усіх задіяних структур і закладів.

Департамент по боротьбі з кіберзлочинністю і торгівлею людьми Міністерства внутрішніх справ було понижено до Управління боротьби з торгівлею людьми та злочинами проти моральності. На практиці всі ці зміни спричиняють труднощі у роботі по боротьбі зі злочинами, відволіканням працівників на іншу діяльність, як це було вже у 2005 р. [9]. Більше того, до сьогодні окремого нормативно-правового акта, який би регулював роботу Управління (відділів) боротьби з торгівлею людьми та зі злочинами проти моральності, не розроблено.

На основі вищевказаного вважаємо за необхідне запропонувати деякі рекомендації щодо заходів удосконалення діяльності ОВС щодо профілактики та протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею дітьми:

1. В інформаційній сфері:

розробити механізм постійного інформування громадськості щодо заходів, які реалізуються МВС України для попередження та протидії торгівлі дітьми, а також їх результатів

і реального впливу на стан справ у цій сфері. Профілактичні заходи просвітницької спрямованості мають передбачати подання достатньої, аргументованої, прийнятної, з урахуванням культурного рівня та етичних стандартів інформації, яка повинна сприяти виробленню у широких верств населення негативного ставлення до явища торгівлі дітьми та пов'язаних із нею злочинів.

2. У сфері міжнародного співробітництва:

укласти міжнародні договори у сфері протидії торгівлі дітьми та пов'язаних з нею злочинів; запровадження у максимальній кількості зарубіжних країн інституту представників Міністерства внутрішніх справ України з питань боротьби зі злочинністю;

надати можливість міжнародним агенціям з усиновлення отримувати повну, перевірену і своєчасну інформацію про умови проживання і виховання усиновленої дитини – тобто здійснювати нагляд;

запровадити міжнародне стажування працівників органів внутрішніх справ, з метою посилення боротьби з цим видом транснаціональної організованої злочинності. Володіючи інформацією щодо найновіших методик протидії торгівлі дітьми, можливостями міжнародних правоохоронних і неурядових організацій, законодавчою базою зарубіжних країн, передовим позитивним досвідом і контактами з іноземними колегами, працівники правоохоронних органів матимуть можливість не тільки налагодити міжнародні зв'язки, здобути нові знання, а й, як результат, підвищити показники своєї роботи через більш широкий світогляд та розуміння найтонших аспектів їх роботи.

3. У сфері вдосконалення національного законодавства:

з метою підвищення ефективності боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, у тому числі дітьми, нелегальною міграцією, злочинами проти моральності та у сфері працевлаштування за кордоном, чіткого розмежування компетенції та функцій між оперативними підрозділами органів внутрішніх справ України, вважаємо за доцільне розробку та прийняття окремого нормативно-правового акта (Положення, Інструкції) з організації роботи управління (відділів) боротьби з торгівлею людьми та зі злочинами проти моральності;

посилити взаємодію та координацію зусиль органів внутрішніх справ, громадських організацій та органів влади з метою попередження торгівлі дітьми, забезпечення прав неповнолітніх. МВС ініціювати прийняття спільних

планів дій зі співпраці міліції, державних органів та громадських організацій у цьому напрямку – для формування ефективної стратегії протистояння торгівлі дітьми та захисту прав неповнолітніх, об'єднати правові методи й правоохоронну діяльність із заходами у сфері запобігання, координації та допомоги потерпілим.

Забезпечення прав дитини є глобальною проблемою сучасності, у розв'язанні якої має бути зацікавлене все людство. Безумовно, ключова роль у попередженні та протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею дітьми, безпосередньо належить органам внутрішніх справ. У процесі вирішення своїх специфічних

завдань правоохоронні органи роблять істотний внесок у боротьбу з цим явищем. Враховуючи, що торгівля дітьми є особливим видом злочинного бізнесу, який опанували міжнародні, транснаціональні злочинні угруповання, що загрожують вже не національній, а світовій безпеці, то важко переоцінити важливість і цінність міжнародного співробітництва правоохоронних органів.

Тільки спільна міждержавна робота світового співтовариства у поєднанні з внутрішньодержавними заходами протидії торгівлі людьми здатні подолати цю ганебну проблему всього людства.

Список використаних джерел

1. Торгівля дітьми – як себе застерегти / Фондація «Гармонізоване суспільство» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cfsc.com.org/index.php/razom-do-uspihu/20-2012-02-21-10-18-40>.
2. Декларація [ООН] прав дитини : від 20 листоп. 1959 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384.
3. Конвенція [ООН] про права дитини : від 20 листоп. 1989 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
4. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : від 15 листоп. 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_791.
5. Протидія торгівлі людьми в Україні : зб. нормат. прав. актів / [упор.: М. І. Андрієнко, В. І. Василичук]. – К. : Тютюкін, 2009. – 992 с.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.
7. Торгівля людьми в Україні – огляд ситуації у 2012 році [Електронний ресурс] / Міжнародна організація з міграції (МОМ), Представництво в Україні «Міграція для загального блага». – Режим доступу: http://www.stoptrafficking.org/view.for_massmedia/mode.download/id.71/f.file/.
8. Права дітей // Права людини в Україні 2012. Узагальнена доповідь правозахисних організацій / уклад.: Аркадій Бущенко, Євген Захаров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://khp.org/index.php?id=1362662198>. – Розділ XXIII.
9. У Європейський день протидії торгівлі людьми «Ла Страда – Україна» констатує: проблема залишається актуальною для України / Міжнародний правозахисний центр «Ла Страда – Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_news_list_show_319.html.
10. Сексуальна експлуатація дітей в Україні є, хоча приховується та не визнається: результати прес-клубу / Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда – Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://childfund.org.ua/en/news/view/1259/>.
11. Дитяча порнографія в Інтернеті: Боротьбу розпочато? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/4620>.
12. Ла Страда»: Євро-2012 – гаряча пора для дитячого секс-туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ipress.ua/news/la_strada_yevro2012_garyacha_pora_dlya_dityachogo_seksturyzmu_2146.html
13. Питання Уповноваженого Президента України з прав дитини: указ Президента України від 11 серп. 2011 р. № 811/2011. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/811/2011>.
14. Є грубі порушення прав дитини – дитячий омбудсмен Юрій Павленко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24532997.html>
15. Права дитини в Україні системно порушуються – звіт громадської організації «Спільна Мета» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://maidanua.org/2013/06/prava-dytyny-v-ukrajini-systemno-porushuyutsya-zvit-hromadskoj-orhanizatsiji-spilna-meta>.
16. Ю. Павленко: В Україні не контролюють незаконну дитячу працю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.socportal.info/news/юрій-павленко-в-україні-не-контролюють>.
17. Юрій Павленко: После усыновления украинских детей американцы не соблюдают правила [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kr.ua/daily/020413/387227>.
18. Дружиніні В. В. Реалії життя та мотиви усиновлення іноземними громадянами українських дітей / В. В. Дружинін, К. І. Скоробрух // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 1. – С. 192–198.

19. Усыновление иностранцами, или как Украина защитит сирот [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://for-ua.com/analytics/2013/04/19/080000.html>.

20. Депутаты не приняли законопроект об усыновлении украинских детей иностранцами [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://kr.ua/daily/150313/393768/>.

21. В. Янукович велел усилить контроль за детьми, усыновленными иностранцами [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://lb.ua/news/2013/06/01/203217_yanukovich_velel_usilit_kontrol.html.

Надійшла до редколегії 24.10.2013

ГАЙЧУК В. А., МАЛИНОВСКАЯ Т. Н. ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ОРГАНАМИ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УКРАИНЫ ПРЕСТУПЛЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ТОРГОВЛЕЙ ДЕТЬМИ, И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ ИМ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

Проанализировано состояние проблемы торговли детьми в Украине, описана деятельность системы противодействия торговле детьми, сформулированные рекомендации по усовершенствованию существующей системы предупреждения торговли детьми и противодействия ей, исходя из необходимости защиты прав ребенка.

Ключевые слова: торговля детьми, коммерческая сексуальная эксплуатация, детский труд, международное усыновление, насилие, предупреждение, противодействие.

GAICHUK V. A., MALINOVSKA T. M. PREVENTIVE AND COUNTERACTING ACTIVITY OF INTERNAL AFFAIRS AGENCIES OF UKRAINE CONCERNING THE CRIMES ASSOCIATED WITH HUMAN TRAFFICKING: PROBLEMS AND WAYS OF SOLUTION

The problems associated with providing personal security, liberty, honor and dignity has recently attracted the attention among the negative phenomena in the sphere of protecting the constitutional rights and freedoms of the citizens of Ukraine. Of particular concern is not only the fact that there has been a steady tendency for a rather high level of aggressive, profitable and violent crime in Ukraine for a long time, but also a significant spread of relatively new types of criminal offenses, transnationalization and globalization of international crime. One of such crimes is children trafficking. The problem of its counteraction and combating is one of the priority tasks of law-enforcement agencies.

Guaranteeing children rights is a global problem of the present time, and all mankind should be concerned in its solution. There is no doubt that the key role in preventing and combating crimes related to children trafficking is direct competence of internal affairs agencies. Law-enforcement agencies make a significant contribution to fight against this phenomenon in the process of solving its specific tasks. Considering the fact that children trafficking is a special kind of criminal business owned by international, transnational criminal groups that threaten not only national but global security, it is difficult to overestimate the importance and value of international law-enforcement agencies' cooperation.

Keywords: human trafficking, commercial sexual exploitation, children labor, international adoption, violence, prevention, counteraction.

УДК 343.12

О. О. ГАНЖА,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

НАУКОВИЙ ГЕНЕЗИС ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ОВС УКРАЇНИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ГРУП, ЯКІ ГОТУЮТЬ ВЧИНЕННЯ КРАДІЖОК ІЗ КВАРТИР ГРОМАДЯН

Досліджено стан теоретичної розробленості питання протидії оперативними підрозділами ОВС України діяльності організованих злочинних груп, які готують вчинення крадіжок із квартир громадян. В результаті проведеного дослідження констатовано, що в оперативно-розшуковій науці подібне питання ще глибоко не досліджувалося. Наявні теоретичні дослідження окремих науковців зробили значний внесок у розвиток теорії та удосконалення